

Oppdragsgiver:	Færder kommune
Oppdragsnavn:	KU - ROS - arealregnskap - KP Færder
Oppdragsnummer:	637979-01
Utarbeidet av:	Ingeborg Austreng
Oppdragsleder:	Ingeborg Austreng
Dato:	14.12.2022
Tilgjengelighet:	Åpent

Samlet konsekvensutredning av endringer i kommuneplan for Færder

Sammendrag

1. Om konsekvensutredning

- 1.1. Kommuneplanens arealdel
- 1.2. Konsekvensutredning
- 1.2. Metode konsekvensutredning

2. Samlet konsekvensutredning

- 2.1. Omfang av konsekvensutredete arealinnspill
- 2.2. Oversikt over ikke- konsekvensutredningspliktige endringer i kommuneplanens arealdel
- 2.3. Konsekvensutredning av endringer i kommuneplanbestemmelser
- 2.4. Samlet konsekvensvurdering av arealendringer for ulike formål vurdert opp mot arealstrategien
 - 2.4.1. Boligformål
 - 2.4.2. Næringsarealer
- 2.5. Konsekvenser på planområdenivå
 - 2.5.1. Klimagassutslipp, mobilitet og 0-vekstmålet
 - 2.5.2. Naturmangfold
 - 2.5.3. Naturressurser
 - 2.5.4. Landskap
 - 2.5.5. Friluftsliv, folkehelse og barn og unge

2.5.6. Forurensning, vannforvaltning og støy

2.5.7. Kulturminner

3. Risiko- og sårbarhetsanalyse for kommuneplan

3.1. Metode for risiko- og sårbarhetsanalysen

3.2. Risiko- og sårbarhetsanalyse for kommuneplan Færder

3.2.1. Områdestabilitet og skred

3.2.2. Flom

3.2.3. Stormflo

3.2.4. Overvannsflom

3.2.5. Trafikksikkerhet

Kilder

Versjonslogg:

04	14.12.22	Oppretting av antall områder		
02	06.12.22	Innlemmet politisk vedtatte områder	IA	
01	04.12.22	Nytt dokument	IA	VA
VER.	DATO	BESKRIVELSE	AV	KS

Sammendrag

Det er utarbeidet konsekvensutredning av alle arealendringer som er lagt inn i forslag til nye kommuneplan. Sammen med forslag til nye kommuneplanbestemmelser, arealstrategi og utkast til arealregnskap ligger disse til grunn for samlet konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Kommuneplanutkastet er vurdert opp mot gjeldende kommuneplan.

Konsekvensutredningen viser at kommuneplanen vil ha store negative konsekvenser som vanskelig kan avbøtes for klimagassutslipp, friluftsliv og folkehelse. Konsekvensen for disse temaene er slik at de i liten grad kan avbøtes på lavere plannivå. Planen er også vurdert å gi negative konsekvenser for forurensningsrelaterte tema, men disse kan i hovedsak reduseres i den videre planleggingen. Store arealer som har vært avsatt til bygge- og anleggsformål tilbakeføres til LNF-formål i dette kommuneplanforslaget. Dette medfører at konsekvensene for naturmangfold og naturressurser er vurdert til samlet sett å være positive. Konsekvensene for dyrka mark er særlig positive, da 182 daa dyrka mark tilbakeføres til LNF-formål. Færder har også gjort store grep for å ivareta kulturminner i den nye kommuneplanen med sikring av arealer i bestemmelsesområder og hensynssoner, noe som gjør at den samlede konsekvensen for kulturminner er vurdert å være positive.

Flere byggeområder i Færder ligger på marine avsetninger, eller de er utsatt for stormflo eller flom. Det er derfor lagt inn bestemmelser i kommuneplanen for å sikre at disse risikoene ivaretas på reguleringsplannivå og at det tas hensyn til økning i risiko som kan komme med klimaendringer.

1. Om konsekvensutredning

1.1. Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen til kommuneplan er et juridisk bindende dokument. Endringer som gjøres i arealdelen kan ha stor betydning for enkeltmennesker, virksomheter, samfunn og miljø.

1.2 Konsekvensutredning

Konsekvensutredningen utgjør en viktig del av beslutningsgrunnlaget for kommuneplanens arealdel, og kommuneplanens arealdel omfattes alltid av kravet til konsekvensutredning, jf. [Plan- og bygningsloven § 4-2](#), og [Forskrift om konsekvensutredninger \(KU-forskriften\)](#). [Konsekvensutredningen ligger til grunn for videre arealbruk.](#)

Konsekvensutredninger (KU) skal beskrive virkninger for miljø og samfunn for:

- alle nye områder til utbyggingsformål
- eksisterende utbyggingsformål med vesentlig endret arealbruk
- områder med båndlegging dersom hensikten er senere utbygging
- endringer i bestemmelsene som gir vesentlig endrede utbyggingsbetingelser

Områder som tilbakeføres til LNF, og oppdatering av kommuneplankartet i henhold til regulering som er konsekvensutredet og vedtatt mellom to rullinger av arealdelen, omfattes ikke av kravet til konsekvensutredning.

Formålet med konsekvensutredningen er å utrede planens virkninger for miljø og samfunn. Utredningen skal omhandle:

- Viktige miljø- og samfunnsverdier i de foreslåtte utbyggingsområdene.
- En beskrivelse av virkningene arealinnspillet kan få for disse verdiene.
- Eventuelle avbøtende tiltak.

1.2. Metode konsekvensutredning

Konsekvensutredningen tar utgangspunkt i Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder [Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven \(2021\)](#).

Konsekvensutredningen skal:

1. utarbeides på bakgrunn av fastsatt planprogram
2. være tilpasset plannivå
3. være beslutningsrelevant
4. ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig kunnskap, samt oppdatering og innhenting av ny om nødvendig

KU -forskriften stiller krav til at konsekvenser for enkeltområder skal vurderes hver for seg og at det skal gjøres en samlet vurdering av planforslaget som helhet. Færder kommune har gått gjennom alle arealinnspill tidligere i prosessen, og har vurdert hvert enkelt område.

Dette dokumentet er en samlet vurdering av konsekvensene av endringene i kommuneplanens arealdel. Den er basert på de vurderingene som er gjort i konsekvensutredningen av arealinnspillene, samt utkast til plankart og planbestemmelser som legges frem til førstegangsbehandling. Det er ikke gjort selvstendige vurderinger av hvert enkelt arealinnspill i forbindelse med dette arbeidet.

Det er benyttet en forenklet tre-delt metode for vurdering, også kalt trafikkllysmodellen.

Grønn	Ingen kjent konflikt med dette temaet, eller positive konsekvenser.
Gul	Konflikt med lokale eller regionale verdier, men på en slik måte at konflikten antas å kunne løses på reguleringsplannivå eller ved avbøtende tiltak.
Rød	Konflikt med sentrale kommunale føringer, regionale eller nasjonale verdier.

De samlede konsekvensene er også vurdert opp mot overordnede styringsdokumenter og retningslinje. For Færders del gjelder dette i tillegg til nasjonale lover og føringer bl.a.:

- Planprogram med arealstrategi for kommuneplanen
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Politisk vedtatte «Prinsipper for vurdering av arealinnspill til konsekvensutredning»
- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk i Vestfold
- Regional plan for kystsonen i Vestfold
- Regional plan for folkehelse i Vestfold

- Regional plan for klima og energi i Vestfold
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken
- Regional plan for verdiskaping og innovasjon

2. Samlet konsekvensutredning

2.1. Omfang av konsekvensutredete arealinnspill

Det kom inn ca. 220 private innspill til kommuneplanen. I tillegg har kommunen selv jobbet frem innspill. En rekke av innspillene ble sortert ut ved hjelp av politisk vedtatt prinsipper for vurdering av hvilke arealinnspill som skal tas med videre i kommuneplanprosessen til konsekvensutredning. Totalt er 116 innspill detaljutredet. For en del av innspillene er det også vurdert flere alternativer for arealbruk.

Arealinnspillene er svært varierende i størrelse og utstrekning, fra justering av små arealer på enkelttomter til større endringer. Flere av de større endringene i areal er kun endring for å innlemme allerede regulerte områder, som formelt sett ikke er konsekvensutredningspliktig, men disse er likevel utredet. Det er også gjennomført en utredning av boligområder som ligger inne i kommuneplanens arealdel, men som ikke er realisert, for å vurdere hvor vidt disse skal beholdes.

2.2. Oversikt over ikke- konsekvensutredningspliktige endringer i kommuneplanens arealdel

En del arealmessige endringer er ikke utredet i konsekvensutredningen. Det gjelder arealendringer som ikke er konsekvenspliktig fordi de ikke åpner opp for ny eller ytterligere utbygging. Dette gjelder:

- Endring av arealformål spredt fritidsbebyggelse som er endret til LNF med spredt fritidsbebyggelse (13 284))
- LNF til Grønnstruktur (3003 dekar)
- Området avsatt til bebyggelse som er tilbakeført til LNF/grønnstruktur (1416 dekar)
- Områder avsatt til bolig som er endret til LNF område med spredt boligbebyggelse eller fritidsbebyggelse.
- LNF-områder som er endret til friområder eller som har fått hensynssone friluftsliv.

I forbindelse med arbeidet med kommuneplanenes arealdel for 2022-2034 har man sett på muligheten for å tilbakeføre områder med arealformål avsatt til bolig til tidligere

arealformål. I kommunedelplan for Nøtterøy og Tjøme er det retningslinjer for hvilke områder som kan vurderes tilbakeført til opprinnelig arealformål. Ved å legge disse til grunn har man gjort vurdering av 17 områder, og valgt å tilbakeføre totalt 1416 daa til LNF eller grønstruktur. Videre er det gjort en gjennomgang av arealer avsatt til bolig eller fritidsboligformål som ligger nærmere sjøen enn byggegrensen mot sjø. Disse er tilbakeført til LNF eller friområder avhengig av bruken.

Gjennom kartlegging av hele kommunen er det registrert over 200 boliger og fritidsboliger som er å anse som spredt bebyggelse. Nesten alle ligger i kommunedelplan for Tjøme. Eiendommene foreslås tilbakeført til LNF spredt boligbebyggelse og LNF spredt fritidsbebyggelse i ny kommuneplan, markert med henholdsvis LNF-B og LNF-F. Dette innebærer at eksisterende hus kan utvikles som tidligere, men at det blir noe strengere å oppføre nye boliger og fritidsboliger.

Samlet sett er arealene som er avsatt til bebyggelse og anlegg 1167 daa mindre enn i gjeldende plan.

2.3. Konsekvensutredning av endringer i kommuneplanbestemmelser

Det er blitt gjort en rekke endringer i bestemmelsene til kommuneplanen, både i innhold og struktur. De som er omtalt her er de som anses å gi en vesentlig konsekvens for kommunes arealplanlegging som helhet. Endringer som gir konsekvenser for enkelttema, er omtalt under det respektive temaet.

Det er i forslag til nye bestemmelser og retningslinjer til kommuneplanen lagt inn en ny formålsparagraf som innlemmer arealstrategiens mål og virkemidler. Denne bestemmelsen tydeliggjør målene for kommunens arealforvaltning og fastsetter senterstrukturen slik at videre planlegging må forholde seg til denne.

Forslaget til kommuneplan skjerper kravet til når det må utarbeides reguleringsplan, og begrenser hvilke tiltak som kan utføres uten byggesøknad. Dette gir kommunen et sterke styringsverktøy, og gjør det enklere å sikre at utbygging foregår i henhold til overordnet plan.

2.4. Samlet konsekvensvurdering av arealendringer for ulike formål vurdert opp mot arealstrategien

2.4.1. Boligformål

I gjeldende kommuneplan ligger det inne 14912 daa til boligbygging, i tillegg til at det er lagt til rette for boligbygging gjennom formålet LNF -spredt boligbygging. I gjeldende kommunedelplaner for Færder kommune er det en boligreserve på over 2000 boenheter på Nøtterøy og Føyland, mens det på Tjøme er avsatt mange arealer med potensiale for til sammen flere hundre boenheter. Det har vært en relativ stabil boligbygging de siste 20 årene, med et snitt på i underkant av 110 boliger i året, hvor boligbyggingen i tidligere Tjøme kommune har vært på rundt 20 boenheter. Av disse ca. 110 boenhetene er det omlag 40 boenheter i året som realiserer gjennom fortetting. Målet i kommuneplanens samfunnsdel er en befolkningsvekst på 1 % i året.

I denne kommuneplanrulleringen har en tatt ut en del av boligreservene som ligger slik at de er i strid med nasjonale, regionale eller kommunale føringer for arealutvikling, eller som av andre grunner er vanskelig realiserbare. I kommuneplanforslaget er det er lagt inn 19 nye boligområder. De fleste av de nye boligområdene er små i areal, og gir bare mulighet for bygging av inntil fire nye boliger. En del av områdene er kun oppretting i forhold til dagens situasjon. Av de større områdene som er lagt inn som boligformål er flere områder allerede regulerte, eller områder som konverteres fra annet utbyggingsformål. I tillegg kommer noen sentrumsnære arealer.

Samlet sett går arealet avsatt til boligformål ned med 1352 daa. Det er gjort vurderinger som viser at det likevel er mer enn tilstrekkelig boligreserver avsatt i kommuneplanens arealdel til å nå målet om en årlig befolkningsvekst på 1 % i planperioden.

Det er i bestemmelsene satt krav til at det skal utarbeides et boligbyggeprogram som hele tiden er i prosess. Den nye kommuneplanen legger slik til rette for at en enklere kan justere utbyggingstakten for å nå målet om befolkningsvekst.

2.4.2. Næringsarealer

I henhold til arealstrategien skal besøksintensiv næringsvirksomhet lokaliseres til steder angitt i kommunens senterstruktur. Handel skal foregå i senterområdene i kommunens senterstruktur, primært i tilknytning til eksisterende handelsvirksomhet.

Sammenlignet med gjeldende plan er arealene avsatt til sentrumsformål utvidet i planforslaget. Dette skyldes hovedsakelig konvertering av arealer som i dag har andre formål. Dette vil understøtte sentrumsutviklingen i tråd med arealstrategien.

Tidligere pukkverk og omkringliggende areal i Skallestad er foreslått endret fra formålet råstoffutvinning til næringsformål. Det er også lagt inn areal til utvidelse av plasskrevende varehandel og tilrettelegging for småskala næring i tilknytning til andre formål.

Planen anses hovedsakelig å være i tråd med arealstrategien.

2.5. Konsekvenser på planområdenivå

Den samlede vurderingen av konsekvenser på planområdenivå er gjort på grunnlag av vurderingen av arealinnspillene, endring i kommuneplanbestemmelsene og ikke konsekvensutredete endringer. Planprogrammet er lagt til grunn også for den samlede vurderingen av kommuneplanen, og de samlede konsekvensene av kommuneplanens arealdel for det enkelte tema er gitt farge etter «trafikklysmetoden».

2.5.1. Klimagassutslipp, mobilitet og 0-vekstmålet

Klimagassutslipp og mobilitet er vurdert sammen da utbyggingsmønster og muligheter for miljøvennlig mobilitet er en av de største faktorene som påvirker klimagassutslipp.

Relevante føringer

Regional plan for bærekraftig arealpolitikk:

- Veksten i persontransport i byene tas med gange, sykkel og kollektivtransport.
- Reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren i tråd med Norges klimamål.
- Vestfold skal minst oppfylle fylkets andel av de nasjonale klimamålene.

Færder kommuneplan, samfunnsdelen:

Færder kommune reduserer klimagassutslipp

Det følger av Færder kommunes klima- og energiplan at kommunens visjon kommunen i 2050 skal være et «*lavutslippssamfunn, med høy bevissthet om klimaspørsmål, rikt naturmangfold, god folkehelse, gode bo- og oppvekstmiljøer, bærekraftig næringsliv og klimavennlig arealdisponering, infrastruktur og avfallshåndtering*»

Vurdering

Det er 34 arealinnspill som er vurdert å ha en effekt på klimagassutslipp og/eller konsekvenser for mobilitet og 0-vekstmål gjennom endret arealformål.

For klimagassutslipp er seks av disse er vurdert å ha middels til stor negativ påvirkning, tolv er vurdert å ha liten negativ påvirkning og fire er vurdert å ha liten positiv påvirkning. Den negative påvirkningen er knyttet til fjerning av vegetasjon for å etablere bebyggelse, og er størst for de største arealene. Den positive virkningen er knyttet til områder tidligere avsatt til småbåthavn som nå avsettes til formål som ikke åpner opp for nedbygging.

Vurderingene knyttet til mobilitet og 0-vekstmålet er knyttet til transportarbeid, og kan i enkelte tilfeller være motsatt av de vurderingene som er knyttet til utslipp ved opparbeiding av areal. Dette er knyttet til arealer som ligger sentrumsnært med god kollektivdekning. Sju av arealinnspillene er vurdert å ha middels til stor negativ konsekvens, seks er vurdert å ha liten negativ konsekvens og sju er vurdert å ha en liten positiv konsekvens. Fem områder er vurdert å ha stor positiv konsekvens.

De fleste av arealene som kommer ut med middels til stor negativ konsekvens er små og vil ikke åpne opp for vesentlig utbygging. Unntaket er B91 og 40. B91 er et boligområde på hele 75 daa. Området ligger nær Torød nærcenter, 6,6 km fra Borgheim, og det antas at utbyggingen vil gi vesentlig økning i biltrafikk. Området er skogkledd og vil derfor i tillegg gi et årlig CO₂-utslipp på 214 tonn som i dag er bundet i skog. B40 ligger også langt fra sentrumsområder, og her foreslås det etablert 60 - 70 boenheter, noe som vil kunne gi en vesentlig trafikkøkning med tilhørende klimagassutslipp. Områdene som er vurdert å ha positiv konsekvens ligger enten i eller i nærhet til områder avsatt som sentrumsområder i arealstrategien.

Det er i forslaget til kommuneplanbestemmelser lagt inn krav om mobilitetsplan for utbygging over 1000 m² innenfor arealområdene næringsbebyggelse, offentlig eller privat tjenesteyting og forretning, eller når en reguleringsplan tilrettelegger for 10 eller flere boligenheter. Dette kravet vil gi kommunen et verktøy til å vurdere om riktig virksomhet legger på riktig plass, også med tanke på klimagassutslipp. Det er også satt krav til klimagassregnskap for nybygg over 1000 m² og større anleggsprosjekter. Et slikt krav kan være med på å gi økt fokus på klimavennlig utforming, materialvalg og gjenbruk.

Tilbakeføring av arealer avsatt til boligformål til LNF gir mindre klimagassutslipp enn om disse arealene hadde blitt bygget ned. Enkelte av disse arealene ligger også utenfor etablert senterstruktur og ville ha generert klimagassutslipp i form av økt bilkjøring.

Samlet sett er det vanskelig å se at kommuneplanen vil bidra til at det totale klimagassutslippet i Færder kommune vil gå ned slik målet i samfunnsdelen er. Selv om det blir gjort enkelte grep for å ikke øke klimagassutslippene, legger planen opp til enkelte større usentrale utbygginger som gir store utslipp både på grunn av fjerning av skogsareal og økt trafikkgenerering. Kommuneplanforslaget er derfor vurdert å ha negativ konsekvens for klima, som ikke kan løses på senere plannivå.

Klimagassutslipp, mobilitet og 0-vekstmålet	
---	--

2.5.2. Naturmangfold

Relevante føringer

I Regional plan for bærekraftig arealforvaltning er et av samfunnsmålene;

«De unike og viktigste natur- og kulturmiljøene er sikret varig vern som sammenhengende område»

Det følger av Færder kommunes samfunnsplan delmål 7.4 at *«Færder kommune bevarer naturmangfold og verdifull natur»*.

Vurdering

Færder har flere unike naturområder, som allerede er vernet etter naturmangfoldloven. Kommuneplanen påvirker ikke disse direkte, men påvirker både viktig naturmangfold og grønnstruktur andre steder i kommunen.

Det er totalt 38 av områdene som er lagt inn i forslag til kommuneplan som er vurdert å ha en konsekvens for naturmangfold. 7 av disse er vurdert å ha middels til stor konsekvens, 25 har liten negativ konsekvens og 7 har en liten positiv konsekvens. De fleste av områdene som er vurdert å ha en negativ konsekvens er små og innebærer i realiteten en stadfesting eller fortetting av dagens situasjon. Få områder berører viktige eller sjeldne arter eller naturtyper, og flere av områdene som berører slike forekomster kan bygges ut uten av forekomsten går tapt. Områdene konsekvensutredet som A19, A32 og B91 er områder av en viss størrelse som ikke tidligere er bygget ut, der innspillene fører til negativ påvirkning på naturmangfoldet. Området B91 skiller seg særlig negativ ut, da dette er 75 daa, ikke ligger inne som utbyggingsformål i gjeldende plan og legger opp til

en arealbruk som kan medføre nedbygging av en større del av et større sammenhengende grøntområde som er gitt høy naturverdi i grønnstrukturanalysen.

Områdene som er registrert å ha positiv virkning på naturmangfoldet er områder som er endret fra havneformål til bruk og vern av sjø og vassdrag. I tillegg er et stort areal som tidligere var forsvarsarealer på Mågerø foreslått til LNF-spredd, noe som åpner for mindre inngrep enn det forsvarsformålet gjør, og som slik sett er positivt for naturen.

Totalt sett er ca. 1500 daa som tidligere var avsatt til byggeformål tilbakeført til LNF, grønnstruktur eller bruk og vern av sjø og vassdrag, noe som gjør at store naturarealer ikke blir bygget ned. Endring av arealformål fra LNF til grønnstruktur er også en endring som kan virke positivt for naturmangfoldet.

Enkeltarealer som er lagt ut til byggeformål vil gi svært negativ konsekvens for naturmangfold på den enkelte lokaliteten. Tilbakeføring fra formål som i dag åpner for nedbygging, gjør likevel at kommuneplanen som helhet vurderes å ha en positiv konsekvens for naturmangfoldet sammenlignet med gjeldende kommuneplan.

Naturmangfold	
---------------	--

2.5.3. Naturressurser

Relevante føringer

Det er et mål i Regional plan for bærekraftig arealforvaltning å øke matjordarealene i Vestfold, og planen har strenge retningslinjer for å unngå nedbygging av dyrka mark. Planen har også fokus på sikring av mineralforekomster.

I Færder kommuneplans samfunnsdel delmål 7.5 heter det at «Færder kommune forvalter naturressurser bærekraftig og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon.»

I prinsippene som ble satt opp for konsekvensutredning av nye arealinnspill ble det bestemt at nye foreslåtte boligområder som ligger på dyrket eller dyrkbar mark ikke skulle tas inn i forslag til ny kommuneplan og således heller ikke skulle konsekvensutredes.

Vurdering

Det er kun 16 arealinnspill som er vurdert å berøre naturressurser, i form av dyrka mark, dyrkbar mark og skog. To av disse innspillene er vurdert å ha middels til høy negativ konsekvens, mens elleve av innspillene har liten konsekvens. Tre innspill har vurdert å ha

liten positiv konsekvens, mens ett innspill, utredet som K22 er vurdert å ha stor positiv konsekvens da det kan gi tilbakeføring av 20 daa dyrket mark som i dag er avsatt til parkering og friområde til LNF-formål. Tilbakeføring av området Sundene fra bolig til LNF-formål vil også føre til tilbakeføring av 9 daa dyrka mark og 1, 6 daa dyrkbar mark.

Samlet sett innebærer av forslagene til arealendringer at 182 daa fulldyrka jord, som har vært avsatt til bebyggelse og anlegg, tilbakeføres til LNF, og kun ca. 4 daa dyrka mark omdisponeres til bebyggelse og anlegg. Totalt sett kommer kommuneplanen svært positivt ut for dyrka mark.

Det er i forslaget til kommuneplanbestemmelser satt krav til matjordplan, og skjerpede krav til gjenbruk av matjord. I tillegg er det innført et krav om buffersone mellom jord- og skogbruksareal og bebyggelse. Dette kan gi færre negative kanteffekter og konflikter og på sikt være med til å styrke jordvernet.

For skogarealer er det område B91 som gir størst negativ konsekvens. Innspillet vil medføre en omdisponering av 70 daa skog av varierende bonitet. Området A 19 som innebærer en arealendring fra friområde til idrettsanlegg innebærer omdisponering av 22 daa skog på høy bonitet og gir også betydelig skade. Kommuneplanen legger i tillegg til rette for nedbygging av noen skogsarealer og dyrkbare arealer i mindre utstrekning.

Masser og geologiske ressurser skal også vurderes som en del av temaet naturressurser. I kommuneplanen er det foreslått å omdisponere eksisterende og planlagt areal for pukkverk til næring. Dette vil medføre at ressursen bygges ned, og vil ha noe negativ virkning på naturressurstemaet.

Samlet sett medfører forslaget til kommuneplan at store arealer fulldyrka jord tilbakeføres til LNF sammenlignet med gjeldende kommuneplan. Fulldyrka jord er en begrenset ressurs, og veier tyngre enn omdisponering av noe høybonitetsskog og nedbygging av pukkressurser. Samlet sett vurderes kommuneplanen å komme positivt ut på temaet naturressurser.

Naturressurser	
----------------	--

2.5.4. Landskap

Relevante føringer

Regional plan for kystsonen i Vestfold har fokus på opplevelsesverdien av kystlandskapet.

Kommuneplanens samfunnsdel har i delmål 1.3 fokus på at Færder kommune har en egenart preget av kystmiljøets og nasjonalparkens kvaliteter.

Det er gitt en rekke detaljerte føringer i for vurdering av landskap i Grønnstrukturanalysen for Færder

Vurderinger

Det er 39 områder som er vurdert å ha konsekvenser for landskapsbildet. Ti av disse er vurdert å ha middels til stor negativ påvirkning, 26 er vurdert å ha liten negativ virkning og tre er vurdert å ha en liten positiv virkning.

Mange av områdene som er vurdert å ha negativ virkning er relativt små. Det er imidlertid tre områder som skiller seg ut på grunn av størrelse. Dette gjelder A91, som bygger ned et stort sammenhengende grøntområde som er gitt svært høy verdi for undertemaet landskap i grønnstrukturanalysen, A19 som medfører fjerning av skog helt inntil et kulturlandskap med høy verdi, og K35 som gir mulighet for utvidelse av eksisterende småbåthavn. Alle sjøområde langs kysten i Færder er vurdert å ha stor landskapsverdi og formål som medfører vesentlig nedbygging gir derfor vesentlig negativ virkning.

Totalt sett er ca. 1500 daa som tidligere var avsatt til byggeformål tilbakeført til LNF, grønnstruktur eller bruk og vern av sjø og vassdrag, noe som gjør at store naturarealer ikke blir bygget ned. Det er også store landbruksarealer som blir tilbakeført til dyrka mark. Det å ta ut områder som kunne ha blitt nedbygget fra kommuneplanen vil i de fleste tilfeller ha stor positiv virkning på landskapet.

Samlet sett er de uheldige konsekvensene for enkeltområder vurdert opp mot grepet med å ta ut en rekke områder med bygge- og anleggsformål. Kommuneplanen vurderes å komme noe negativt ut på temaet landskap. Det understrekes imidlertid at konsekvensen for større enkeltområder vil være svært negativ og antagelig ikke kan avbøtes.

Landskap	
----------	--

2.5.5. Friluftsliv, folkehelse og barn og unge

Relevante føringer

Relevante samfunns mål i Regional plan for bærekraftig arealbruk er:

- *Hensyn til matjord, naturområder, kulturmiljøer, friluftslivs- og rekreasjonsområder, vann- og naturressurser står sterkt i folks bevissthet og i arealplanleggingen.*
- *Folk flest er fysisk aktive i hverdagen.*
- *Det er gode forhold for barn og unges lek, utfoldelse og deltakelse i samfunnet.*

Følgende delmål fra regional plan for kystsonen i Vestfold er også relevante:

- *Kystsonen skal vernes og brukes i et bærekraftig perspektiv.*
- *Allmennhetens tilgjengelighet til kystsonen skal forbedres i forhold til dagens nivå.*
- *Grunneiere i kystsonen skal føle trygghet i forhold til egen eiendom.*
- *Arealforvaltningen i kystsonen skal baseres på «føre-var»-prinsippet.*
- *Livskvalitet og opplevelsesverdi til de som oppholder seg og ferdes i kystsonen skal være sentral i utviklingen av kystsonen i Vestfold.*
- *Forvaltningen av kystsonen skal være helhetlig og samordnet.*

Fra kommunens arealstrategier følgende mål for kystsonen relevante:

- *Det bør utredes hvilke formål og bestemmelser som er mest hensiktsmessig for å sikre god forvaltning av sjøarealene i kommunen.*
- *Byggegrense langs sjø. Byggegrense langs sjø ble lagt inn i kommuneplankartene ved siste revisjon før etableringen av Færder kommune. En kvalitetssikring av byggegrense langs sjø basert på prinsippene fastsatt i veilederen for Vestfold og den praktiske erfaringen med byggegrensen, kan medføre at den vil justeres på enkelte steder i ny kommuneplan.*

Vurderinger

Områder for friluftsliv, barn og unges lekeområder og folkehelse henger ofte tett sammen og er derfor valgt vurdert samlet. Folkehelsebegrepet favner imidlertid bredere enn de to andre begrepene, og vurderingene kan derfor til tider være i motstrid. Dette gjelder et av arealforslagene, A19, som innebærer konvertering av et skogsareal brukt til friluftsliv og barn- og unges lek til idrettsanlegg. Her er konsekvensene for friluftsliv vurdert å være sterkt negativ, mens konsekvensen for folkehelse samlet sett kommer ut som litt positiv.

Nedbygging av naturområder vil nesten alltid ha en negativ konsekvens for friluftslivet. Totalt er det 22 områder som er vurdert å ha konsekvenser for friluftsliv, hvorav fem er

vurdert å ha middels til sterkt negativ konsekvens, ni er vurdert å ha liten negativ konsekvens og åtte er vurdert å ha en liten positiv konsekvens. Områdene varierer i størrelse, fra mindre justeringer av tomter til store nye boligområder. Område B91 er i dag et stort sammenhengende grøntareal som er kartlagt som et svært viktig friluftsområde i kommunens friluftslivskartlegging. Størrelsen på dette arealet innebærer at det gir en vesentlig negativ konsekvens for kommunen sett under ett.

I kommuneplanen er det foreslått å gjøre om flere arealer som tidligere har vært avsatt til småbåthavn til *bruk og vern av sjø og vassdrag*. Disse områdene vil få mindre utbyggingsmuligheter enn de har i dag, noe som vil få en positiv konsekvens for friluftslivet. Det er videre gjort justering av byggegrense mot sjø for enkeltområder for å få til en enhetlig praksis, samt at byggeformål nærmere sjø enn strandsonegrensen er omgjort til LNF-formål. Videre er kravene til hva som kan bygges i 100-metersbeltet bak byggegrense mot sjø strammet inn, og det er presisert at mindre anlegg som gressplener mv. ikke er tillatt der det er byggeforbud. Det er også lagt inn en bestemmelse om at det er forbudt å anlegge nye bøyer og moringer. Samlet sett er virkningen for allmennhetens tilgang til strandsonen vurdert å være positiv sammenlignet med dagens kommuneplan.

Flere byggeområder er tatt ut av kommuneplanen, og en rekke LNF-områder er gjort om til grønnstruktur, noe som også kan ha positiv virkning på bevaring av områder til friluftsliv.

For folkehelse er det tre områder som er vurdert å ha middels til sterk negativ konsekvens, ni områder som er vurdert å ha liten negativ konsekvens, fire områder er vurdert å ha liten positiv konsekvens, og fem områder er vurdert å ha stor positiv konsekvens. De negative konsekvensene er i all hovedsak knyttet til trafiksikkerhet for barn og unge og nedbygging av friluftslivsarealer, en del av disse er særskilt brukt av skoler og barnehager. De positive konsekvensene er knyttet til tilgjengeliggjøring av områder for bruk, og avsetting av områder til idretts- eller helse og omsorgsrelaterte formål.

Samlet sett er kommuneplanen vurdert å gi en stor negativ konsekvens for friluftsliv og folkehelse. For de fleste mindre områdene kan konsekvensene for friluftsliv reduseres eller avbøtes på lavere plannivå. Dette gjelder imidlertid ikke for område B91, der en større del av ett sammenhengende friluftslivsområde vil bli helt nedbygget. Dette gjør at temaet samlet sett vurderes å gi stor negativ konsekvens.

Friluftsliv og folkehelse	
---------------------------	--

2.5.6. Forurensning, vannforvaltning og støy

Relevante føringer

Regional plan for bærekraftig arealpolitikk har som samfunns mål: «Vannforekomstene har god økologisk og kjemisk tilstand, og utsettes ikke for risiko»

Regional plan for kystsoner har også fokus på støy:

- *Kommunen bør i sin planlegging og godkjenning av enkelt tiltak i tilknytning til sjø, friluftsområder og byggeområder, sette støykrav i bestemmelser og vedtak.*

Regional plan for vannforvaltning i Vest-Viken:

- *Å unngå at miljøtilstanden i vassdragene og kystvannet forringes. Føre-var prinsippet gjelder.*
- *Oppfylle miljømål og gjennomføre miljøforbedrende tiltak for den enkelte elv-, innsjø- og kystvannsforekomst.*

Fra kommunens arealstrategi:

Det vil vurderes hvilke vassdrag i tidligere Tjøme kommune som skal markeres i kommuneplankartet og få tilsvarende bestemmelser som i tidligere Nøtterøy kommune.

Vurderinger

Forurensning, vannforvaltning og støy er her vurdert samlet. Forurensning og forholdene i vannforekomstene er ofte svært tett budet sammen. Støy er ikke en utbredt konsekvens for de utredete arealforslagene og omfattes av forurensningsbegrepet. Støy er derfor inkludert i denne vurderingen.

12 av arealinnspillene er vurdert å ha konsekvenser for vannmiljø. Alle disse er vurdert å ha liten negativ konsekvens, og denne er relatert til tap av skogområder som kan bremse avrenning. Tre områder er vurdert å ha henholdsvis liten positiv (to områder) og liten negativ (ett område) konsekvens for forurensning. Dette er relatert til arealinnspill der utstrekning av småbåthavn endres. I tillegg er et område vurdert å kunne få konsekvens på grunn av aktsomhetssone for radon. Ett arealinnspill legger opp til utvidelse av anlegg for motorsport. Dette er vurdert å ha middels til stor negativ støykonsekvens.

De aller fleste av innspillene som er vurdert å få negativ konsekvens er relatert til vannmiljø, også de som omhandler småbåthavner. Dette er konsekvenser som kan reduseres gjennom god planlegging av overvannshåndtering og avrenning i anleggsfase.

Forurensning fra småbåthavner kan reduseres ved veiledning og gode driftsrutiner for pussing av båter.

I forslag til nytt plankart er det angitt byggegrense for større vassdrag, og angitt en generell byggegrense på 15 m for resterende vassdrag. Det er gjort en gjennomgang av hvilke vassdrag som har byggegrense fra tidligere plankart. Strengere byggegrense mot vassdrag kan bidra til mindre avrenning og bedre vannmiljø.

I kommuneplanens bestemmelser er det lagt inn nye bestemmelser for å begrense støy-, luft- og lysforurensning

Konsekvensene ved utbygging vil gi noe økt forurensning, særlig av vannmiljø. Dette er forurensning som kan begrenses. Kommuneplanen vil også kunne begrense andre typer forurensning ved ny utbygging, men samlet sett legger kommuneplanen til rette for arealbruk som kan gi noe økt forurensning, og vurderes derfor som noe negativ.

Forurensning, vannmiljø og støy	
---------------------------------	--

2.5.7. Kulturminner

Relevante føringer

Regionalplan for bærekraftig arealplanlegging har følgende relevante mål:

- *Hensyn til matjord, naturområder, kulturmiljøer, friluftlivs- og rekreasjonsområder, vann og natur- ressurser står sterkt i folks bevissthet og i arealplanleggingen.*
- *Store endringsprosesser, særlig i de største byene, er gjennomført med høye krav til kvalitet for grønnstruktur og bevaring av kulturmiljøer.*

Det er et mål i kommuneplanens samfunnsdel at kommunen skal ha kunnskap om lokal kulturarv.

Vurdering

Det er 22 av arealinnspillene som er vurdert å ha konsekvens for kulturminner. Seks arealendringer er vurdert å ha middels til stor negativ konsekvens for kulturminner, fem arealendringer er vurdert å ha liten negativ konsekvens for kulturminner. Sju av arealendringene er vurdert å ha liten positiv konsekvens, mens fire er vurdert å ha stor positiv konsekvens. De største negative konsekvensene er knyttet til nedbygging av områder i eller nær sammenhengende kulturlandskap, slik som et større boligområde

(B91) i nærhet til det sammenhengende kulturlandskapet Tømmereik- Brevik, og til mindre områder nært tun eller andre områder i kulturlandskapet.

En rekke nye områder er lagt inn som bestemmelsesområder kulturmiljø, og hensynssoner bevaring i kommuneplanens arealdel, med bestemmelser og retningslinjer. Områder som er markert som hensynssoner med retningslinjer i gjeldende kommuneplan har til dels blitt bestemmelsesområder. Samlet sett anses det at forslag til kommuneplan ivaretar kulturminneinteressene bedre enn gjeldende kommuneplan, og at forslaget til plan vil gi en positiv konsekvens.

Kulturminner	
--------------	--

3. Risiko- og sårbarhetsanalyse for kommuneplan

3.1. Metode for risiko- og sårbarhetsanalysen

Ved utarbeidelse av ny arealdel skal det gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) som viser alle risiko- og sårbarhetsforhold ved planlagt arealbruk. Dette gjøres i henhold til [plan- og bygningslovens § 4-3](#).

Det overordnede formålet med denne risiko- og sårbarhetsanalysen er å avdekke og dermed kunne forebygge risiko for samfunnsverdiene liv og helse, trygghet (stabilitet) og eiendom (materielle verdier).

ROS-analysen er gjennomført i tråd med DSB-veileder [«Samfunnssikkerhet i kommunens planlegging- Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen»](#) (DSB, 2017). Kommunens helhetlige ROS-analyse, sist justert 9.6.2022 er lagt til grunn. Hendelser knyttet til kvikkleireskred, ekstremvær og klimasårbarhet er vurdert å være relevante for kommuneplanens arealdel.

3.2. Risiko- og sårbarhetsanalyse for kommuneplan Færder

Risiko- og sårbarhetsanalysen er basert på kommunens utredning av enkeltområder. Det er ikke gjort egne vurderinger i forbindelse med denne ROS-analysen. Det er ikke gjort vurderinger for andre arealer enn de som er foreslått endret.

3.2.1. Områdestabilitet og skred

Færder kommune ligger under marin grense. Grunnen består i hovedsak av bart fjell, marine avsetninger og hav- og fjordavsetninger.

Ved stor mektighet av marine avsetninger og en helning $>1:20$, bør det gjennomføres en geoteknisk vurdering. I områder der tidligere grunnundersøkelser i nærliggende områder har påvist kvikkleire må det gjøre geotekniske grunnundersøkelser.

Flere av områdene som er foreslått til utbyggingsformål ligger på marine avsetninger, men det er foreslått at aktsomhet med tanke på områdestabilitet ivaretas på reguleringsnivå. Det er i reguleringsbestemmelsene satt krav til at dokumentasjon skal foreligge i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan.

3.2.2. Flom

Det er få av områdene som er vurdert å ligge flomutsatt til. Det er i arealplankartet innarbeidet byggeforbudssone til større vassdrag og en generell 15 m byggeforbudssone for alle andre vassdrag. Videre er det i kommuneplanbestemmelse lagt inn krav om at en vegetasjonssone på minst 15 meter skal opprettholdes eller etableres. Det er også satt krav i kommuneplanens bestemmelser om at byggverk hvor konsekvensen av flom er særlig stor ikke skal plasseres i flomutsatt område.

Kartet og kommuneplanbestemmelsene vil være risikoreduserende med tanke på elveflom ettersom det ikke vil bli bygget nye flomutsatte hus, og en gjennom å ivareta kantvegetasjonen i disse sonene får en effektiv flomdemping.

3.2.3. Stormflo

Store deler av Færder kommune ligger sjønært og er utsatt for stormflo. Havnivåstigning og økt frekvens av stormflo antas å øke med klimaendringene.

Byggverk hvor konsekvensene av stormflo er særlig store, skal ikke plasseres i utsatt område, jf. TEK 10 § 7-2 første ledd. Det er derfor satt inn krav i kommuneplanbestemmelsene til at kotehøyde overkant gulv ikke skal settes lavere enn 2,7 meter for byggverk som etter TEK 17 klasse F2 og F3.

I spesielt eksponerte områder, skal det i henhold til bestemmelsen vurderes å sette kotehøyde høyere enn 2,7 meter.

Det er flere av arealinnspillene som ligger innenfor faresone for stormflo. De fleste av disse er allerede bebygget og arealendringen er i hovedsak knyttet til endring av formål. For de områdene der det tilrettelegges for ny bebyggelse innenfor faresonen må det gjøres en vurdering av krav til kotehøyde på gulv for å unngå vann i bygget.

3.2.4. Overvannsflo

Risikoen for store nedbørmengder og overvannsflo øker med klimaendringer. For flere av de foreslåtte arealinnspillene er det vurdert at det er noe økt risiko for overvannsflo ved arealendring til utbygging, enten for arealinnspillet eller for nedstrøms områder. Dette er en generell risiko ved nedbygging av områder der det i dag er vegetasjon som holder deler av nedbøren tilbake.

Det er lagt inn nye bestemmelser i kommuneplanen som kan begrense risikoen for overvannsflo og minske mengden:

- Det kan kreves gjenåpning av vassdrag som allerede er lukkede.
- Det er krav om at naturlige flomveier bevares og tilstrekkelig sikkerhet mot flomskader skal oppnås.
- Overvann skal løses lokalt.
- Det skal foreligge en helhetlig plan for overvannshåndtering.

Samlet sett kan bestemmelsene i kommuneplanen, dersom de håndteres i reguleringsplan, redusere mengden vann i en overvannsflo og redusere risikoen for større ødeleggelse.

3.2.5. Trafikksikkerhet

Det er ikke gjort egne vurderinger av trafikksikkerhet i vurderingen av arealinnspill, men trafikksikkerhet er vurdert bl.a. under kategoriene: Mobilitet og 0-vekstmålet og folkehelse. To områder har blitt vurdert å ha middels eller stor negativ virkning på folkehelsen fordi adkomstveiene krysser gang- og sykkelveien til skoler. Tre andre områder er vurdert å ha liten negativ virkning relatert til dårlige forhold for myke trafikanter.

Det er lagt vekt på å legge nye boligområder i tilknytning til eksisterende senterstruktur, slik at biltrafikken ikke skal øke vesentlig. Dette vil indirekte bedre trafikksikkerheten i forhold til den utbyggingen som kunne kommet ved å beholde gjeldende kommuneplan.

Det er i kommuneplanen tatt inn en ny bestemmelse om trafiksikkerhet der det er satt krav til at det ikke er tillatt å benytte gang- og sykkelvei eller fortau som adkomst ved oppføring av nye boligenheter, eller ved nye bygg eller vesentlige endringer av eksisterende bygg som brukes til næring, forretning eller tjenesteyting. Det er også satt krav om mobilitetsplan ved større utbygginger. Disse bestemmelsene kan begrense risikoen knyttet til trafikk, og gi bedre trafiksikkerhet.

Kilder

- Forslag til bestemmelser og retningslinjer, Kommuneplan for Færder kommune
- Forslag til arealplankart. Kommuneplan for Færder kommune 1.12.22
- Foreløpig utkast til planbeskrivelse. Kommuneplan for Færder kommune 28.12.22
- Kommunale innspill - Tilbakeføring av boligområder til tidligere arealformål. Konsekvensutredning av enkeltområder. Færder kommune.
- Private arealinnspill. Konsekvensutredning av enkeltområder. Færder kommune.
- Havner og områder rundt. Konsekvensutredning av enkeltområder. Færder kommune.
- Kommunale innspill. Kommunale innspill - Tilbakeføring av boligområder til tidligere arealformål
- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk i Vestfold
- Regional plan for kystsonen i Vestfold
- Kommuneplanens samfunnsdel. Færder kommune
- Planprogram for kommuneplan. Færder kommune
- [NVE Atlas](#)
- Havnivåstigning og stormflo- samfunnsikkerhet i kommunal planlegging. DSB. 2016
- [DSBs veileder for ROS-analyser \(2017\)](#)
- Veileder M - 1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø. Miljødirektoratet